

ըլայ այն Աւետարանը, որ իբր գաւառներ կը յիշէ «ի գաւառս Խախոսայ եւ Թորլեոմայ»,¹ Ասոնք ուրիշ անուններով կը համապատասխանեն հին գաւառներուս Աղորդայ֊փոր եւ Ուսայէ: Առաջնոյն անունը պահած է այսօր ալ համանուն գիւղը՝ Աղորդ (Կ. «AZOR»): Անցողակի նկատենք թէ տարօրինակ կ'ըլլար՝ ինչպէս ըրած են բանասիրաց ոմանք, ասոր հետ կապել «աշխարհն Աղօրի» (կամ Աղորի) եւ «ամուրն Հասանի» (Արիս. Հաստիվերտացի. ԳԼ, Ա, եւ ԺԸ, Ստեփաննոս Ասողկ Գ, խգ) ուղղելով «Աղորի»: Եթէ Վասիլ կայսեր բանակը մինչեւ այս խորաձորը հասած էր, ինչպէս յանկարծ այնուհետեւ «անցանէ ընդ Հարք եւ ընդ Մանաղկերտ» (Հաստիվերտացի) եւ ինչպէս հոս կու գար, երբ ճամբան էր «ընդ մէջ Հաշտենից, Ծոփաց եւ Խորձենոյ» եւ «հասանէ ի գաւառն Արշամունեաց», անկէ՝ Հաւճիշ (Ասողկ): Իսկ Ուսայէ այսօր մոռցուած է. անոր տեղ բռնած է Թորլեոմ, որ անուն էր բերդին եւ անոր ոտքն եղող փոքր գիւղաքաղաքին կամ աւելի՛ աւանին: Ասի այժմ՝ կենդրոն

¹ Հմմտ. Ղեւոնդ Վ. Փիրղալեմեան, «Նօտարք Հայոց», Կ.Պ. 1888, թ. 204, էջ 179: